

EUROOPAN KESKUSPANKKI

EUROOPAN KESKUSPANKIN LAUSUNTO,

annettu 1 päivänä joulukuuta 2005,

ehdotuksesta neuvoston asetukseksi euron käyttöönotosta annetun asetuksen (EY) N:o 974/98 muuttamisesta

(CON/2005/51)

(2005/C 316/11)

Euroopan keskuspankki (EKP) vastaanotti 10 päivänä marraskuuta 2005 Euroopan unionin neuvostolta pyynnön antaa lausunto ehdotuksesta neuvoston asetukseksi euron käyttöönotosta annetun asetuksen (EY) N:o 974/98 muuttamisesta (COM(2005) 357 lopullinen/2) ⁽¹⁾ (jäljempänä 'ehdotettu asetus'). EKP:n toimivalta antaa lausunto perustuu Euroopan yhteisön perustamissopimuksen 123 artiklan 4 kohdan kolmanteen virkkeeseen, joka on perusta ehdotetulle asetukselle. Tämän lausunnon on antanut EKP:n neuvosto Euroopan keskuspankin työjärjestyksen 17.5 artiklan ensimmäisen virkkeen mukaisesti.

1. Yleiset huomiot

1.1. Ehdotetulla asetuksella on tarkoitus vahvistaa soveliaat säännökset euron ottamiseksi tulevaisuudessa käyttöön niissä jäsenvaltioissa, jotka eivät ole vielä siirtyneet käyttämään sitä (jäljempänä 'euroalueeseen kuulumattomat jäsenvaltiot'). On mitä suurimmassa määrin näiden jäsenvaltioiden etujen mukaista, että varmistetaan vakaan lainsäädännöllisen perustan luomisesta yhteisön tasolla hyvissä ajoin, ennen kuin nämä valtiot siirtyvät käyttämään euroa, jotta helpotetaan oikea-aikaisen kansallisen lainsäädännön säätämistä ja euron käyttöönottoon liittyviä käytännön valmisteluja. On myös erittäin suuressa määrin yleisesti ottaen Euroopan unionin ja myös euron käyttöön ottaneiden jäsenvaltioiden etujen mukaista (jäljempänä 'osallistuvat jäsenvaltiot') varmistua siitä, että euroalueen tuleva laajeneminen toteutetaan sujuvasti ja menestyksellisesti — kuten asianlaita oli otettaessa euro käyttöön 11 alkuperäisessä osallistuvassa jäsenvaltiossa ja Kreikassa — jotta euroalueen laajenemisella olisi positiivinen vaikutus. EKP katsookin, että euron menestyksellisellä käyttöönotolla nykyisissä osallistuvissa jäsenvaltioissa oli keskeinen merkitys euron uskottavuuden luomisessa sekä Euroopan unionin sisällä että laajemmassa kansainvälisessä ympäristössä.

2. Yksityiskohtaiset huomiot

2.1. Kolme siirtymäsuunnitelmaa euron käyttöönottamiseksi

2.1.1. On syytä pitää mielessä, että euron käyttöönotosta annettu neuvoston asetus (EY) N:o 974/98 ⁽²⁾, jolla

annettiin säännökset euron käyttöönotosta alkuperäisissä 11 jäsenmaassa ja Kreikassa, perustui Eurooppa-neuvoston Madridissa vuonna 1995 pidetyssä kokouksessa hyväksymään lähestymistapaan (jäljempänä 'Madridin lähestymistapa'). Madridin lähestymistapa, jonka mukaan euron tilivaluuttana tapahtuneen käyttöönoton ja eurosetelien ja -metallirahojen käyttöönoton välillä sovellettiin siirtymäkautta, on perustana asetukseen (EY) N:o 974/98 nykyisin sisältyville euron käyttöönottoa koskeville säännöille. Tulevaisuudessa tapahtuvaa euron käyttöönottoa ajatellen on huomattava, että eräät tärkeät käytännön näkökohdat ovat muuttuneet merkittävästi ensimmäisen, 1 päivänä tammikuuta 1999 alkaneen, euroon siirtymisvaiheen jälkeen. Eritoten eurosetelit ovat nyt laajalti käytössä euroalueella ja koko Euroopan unionin alueella, mikä vuoksi Madridin lähestymistavan lisäksi tarvitaan muita siirtymäsuunnitelmia euron ottamiseksi käyttöön.

2.1.2. Ehdotetun asetuksen mukaan neuvosto antaisi jäsenvaltioille luvan noudattaa yhtä seuraavista kolmesta eri siirtymäsuunnitelmasta: a) suunnitelmaa, joka sisältää Madridissa sovitun kaltaisen siirtymäkauden eli ajanjakson, jonka kuluessa euro olisi laillisesti olemassa vain tilivaluuttana, kun sen sijaan euroseteleillä ja -metallirahoilla — vaikka niitä olisikin yksityisesti saatavilla ja käytettävissä — ei olisi virallisesti tunnustetun laillisen maksuvälineen asemaa, b) big bang –siirtymäsuunnitelmaa eli yksivaiheista siirtymistä euroon, jolloin euro otettaisiin käyttöön samanaikaisesti tilivaluuttana ja käteisrahana tai c) big bang –siirtymäsuunnitelmaa, johon on yhdistetty asteittaisen, enintään vuoden pituinen, käytöstäpoiston kausi, jonka kuluessa voitaisiin edelleen käyttää kansallista valuuttayksikköä asiakirjoissa, joilla on oikeusvaikutuksia (esim. laskuissa, yhtiöiden tileissä ja palkkalaskelmissa).

2.1.3. Perustavoite, johon ehdotetulla asetuksella pyritään, on perustaa nämä kolme vaihtoehtoista siirtymäsuunnitelmaa niitä jäsenvaltioita varten, jotka vastedes ottavat euron käyttöön, kuten ehdotetun asetuksen perusteluissa täsmennetään ⁽³⁾. EKP ehdottaa Euroopan unionin

⁽¹⁾ 9.11.2005 päivätty versio.

⁽²⁾ EYVL L 139, 11.5.1998, s. 1. Asetus sellaisena kuin se on muutettuna asetuksella (EY) N:o 2596/2000 (EYVL L 300, 29.11.2000, s. 2).

⁽³⁾ Katso ehdotetun asetuksen perustelut, s. 3.

kansalasiin kohdistuvan avoimuuden lisäämiseksi ja johdonmukaisuuden varmistamiseksi niiden päämäärien kanssa, jotka koskevat Euroopan unionin suunnitelmia parantaa sääntelyään, että ehdotettuun asetukseen sisällytetään nimenomainen säännös, josta kävisi suoraan ja ymmärrettävämmin ilmi ne kolme eri siirtymäsuunnitelmaa, joita tullaan soveltamaan asianomaisiin jäsenvaltioihin.

2.1.4. Muutamat jäsenvaltiot, jotka liittyivät Euroopan unioniin 1.5.2004⁽¹⁾, ovat ilmoittaneet julkisesti, että ne pitävät big bang –siirtymäsuunnitelmaa parhaimpana vaihtoehtona euron käyttöön siirtymiseksi. Ehdotetun asetuksen nykyisen tekstin mukaan big bang –suunnitelman mukainen euroon siirtymistä koskeva käsite voidaan johtaa vain siirtymäkautta koskevasta määrittelystä siten, että ehdotetun asetuksen liitteessä täsmennetyt kaksi päivää, eli euron käyttöönottopäivä ja käteisrahan käyttöönottopäivä, ovat samoja päiviä⁽²⁾. Vaikka teoriassa on mahdollista käsittää big bang –siirtymäsuunnitelman mukainen vaihtoehto sekunnin murto-osan kestäväenä siirtymäkautena, big bang –siirtymäsuunnitelma ehdotetaan määriteltäväksi Euroopan unionin kansalaisia varten avoimemmin, niin että sillä tarkoitetaan ”yksivaiheista euron käyttöönottoa, siten että euron käyttöönottopäivä on sama kuin käteisrahan käyttöönottopäivä”.

2.2. Siirtymäkauden sisältävä siirtymäsuunnitelma

2.2.1. Asetuksen (EY) N:o 974/98 nykyisten säännösten mukaan ’siirtymäkaudella’ tarkoitetaan kolmen vuoden pituista ajanjaksoa, joka alkaa 1 päivänä tammikuuta 1999 ja päättyy 31 päivänä joulukuuta 2001, paitsi Kreikan tapauksessa, jonka osalta siirtymäkausi on yhden vuoden pituinen ajanjakso, joka alkaa 1 päivänä tammikuuta 2001 ja päättyy 31 päivänä joulukuuta 2001⁽³⁾. Asetuksessa (EY) N:o 974/98 määritellään toisin sanoen määrätty ajanjakso, jonka kuluessa sovelletaan siirtymäsääntöjä. Ehdotetun asetuksen mukaisessa ’siirtymäkauden määrittelyssä’ ei sen sijaan vahvisteta tiettyä ajanjaksoa tai enimmäisaikaa. Siirtymäkauden pituus vahvistettaisiin sitä vastoin jokaista jäsenvaltiota varten tapauskohtaisesti ehdotetussa asetuksen (EY) N:o 974/98 liitteessä, mikä merkitsee sitä, että siirtymäkauden pituus täytyisi neuvotella kokonaan uudelleen silloin, kun kutakin asianomaista jäsenvaltiota koskeva poikkeus kumotaan⁽⁴⁾.

2.2.2. EKP suosittelee painokkaasti, että ehdotetun asetuksen tekstissä vahvistettaisiin nimenomaisesti siirtymäkauden enimmäispituus, ja katsoo, että tämän enimmäisajan ei tulisi olla kolmea vuotta pitempi. Tämän yleisen rajoituksen lisäksi EKP suosittelee ilmaisemaan ehdotetun asetuksen johdanto-osan perustelukappaleissa selvästi, että siirtymäkauden tulisi olla mahdollisimman lyhyt, jotta kannustettaisiin sallittua kolmen vuoden enimmäisaikaa lyhyempien siirtymäkausien käyttöönottoa. Alla

esitetään neuvoston harkittavaksi ne perustelut, joihin EKP:n kanta tältä osin nojautuu.

2.2.3. Ensiksikin siirtymäkautta koskevat käytännön näkökohdat ovat nyt erilaiset kuin siirryttäessä alun perin euroon, mikä alkoi 1 päivänä tammikuuta 1999, jolloin ei ollut olemassa euroseteleitä eikä eurometallirahoja. Koska euroseteleitä on nyt laajalti saatavissa sekä euroalueen sisällä että myös kaikkialla Euroopan unionin alueella, ei olisi uskottavaa, jos asianomaisten jäsenvaltioiden kansalaisten olisi odotettava yli kolme vuotta, sen jälkeen kun euro olisi otettu käyttöön heidän jäsenvaltioidensa valuuttana, ennen kuin euroseteleistä ja -metallirahoista tulisi laillisia maksuvälineitä.

2.2.4. Toiseksi siirtymäkausi ei saisi olla liian pitkä, koska euron ilmoitettaisiin olevan laillisesti asianomaisen jäsenvaltion virallinen valuutta heti siirtymäkauden alussa⁽⁵⁾. Vastaavasti EKP määritteli rahapolitiikan asianomaisille jäsenvaltioille⁽⁶⁾, ja kyseessä olevan jäsenvaltion kansallinen keskuspankki suorittaisi kaikki rahapolitiittiset toimet euroyksikössä⁽⁷⁾. Asianomaiset jäsenvaltiot lasisivat liikkeeseen julkisen kaupankäynnin kohteena olevan uuden velan euroyksikön määräisenä⁽⁸⁾. On odotettavissa, että euroyksikön käyttö lisääntyisi sekä kotimaisissa maksuissa että erityisesti asianomaisten jäsenvaltioiden kanssa tapahtuvissa rajat ylittävissä maksuissa⁽⁹⁾. Kyseessä olevat jäsenvaltiot voisivat myös ryhtyä asianmukaisesti toimenpiteisiin, jotta niiden toimintojen laskentayksikkö voitaisiin järjestetyissä markkina- ja maksujärjestelmissä muuttaa kansallisesta rahayksiköstä euroyksiköksi⁽¹⁰⁾. Alkuperäisten 11 osallistuvan jäsenvaltion kokemukset antavat aiheen olettaa, että tukkupankkisektorin ja rahoitusmarkkinoiden voidaan odottaa siirtyvän euroyksikköön aivan siirtymäkauden alussa. Tätä taustaa vasten EKP katsoo, ettei ole todennäköistä, että siirtymäkausi, joka erottaa sen ajan- kohdan, jolloin euro otetaan käyttöön kyseessä olevan jäsenvaltion valuuttana, siitä ajankohdasta, jolloin eurosetelit ja -metallirahat otetaan virallisesti käyttöön, kestää kolmea vuotta pitempää aikaa.

2.2.5. Kolmanneksi voidaan todeta olevan totta, että varovaisuussyistä oli ymmärrettävää säätää kolmen vuoden siirtymäkausi ensimmäisen euroon siirtymisvaiheen yhteydessä, kun otetaan huomioon ne ennen näkemättömät logistiset haasteet, jotka liittyvät 11 jäsenvaltion valuuttojen ja maksuvälineiden sulauttamiseen yhdeksi yhteiseksi Euroopan rahaksi. On kuitenkin huomattava, että Kreikka, joka otti euron käyttöön kaksi vuotta myöhemmin kuin alkuperäiset 11 osallistuvaa jäsenvaltiota, selviytyi euron käyttöönotosta menestyksellisesti soveltaen yhden vuoden siirtymäaikaa. Tämä tukee sitä, että jos sovelletaan Madridissa sovitun kaltaisen siirtymäkauden sisältävää suunnitelmaa otettaessa euro tulevaisuudessa käyttöön, siirtymäkauden tulisi olla kolmea vuotta lyhyempi.

⁽¹⁾ Kypros, Viro, Latvia, Liettua, Malta, Slovakia ja Slovenia.

⁽²⁾ Ehdotettu asetuksen (EY) N:o 974/98 1 artiklan h alakohta ja asetukseen ehdotettu liite.

⁽³⁾ Asetuksen (EY) N:o 974/98 1 ja 2 artikla.

⁽⁴⁾ Ehdotettu asetuksen (EY) N:o 974/98 1 artiklan h alakohta.

⁽⁵⁾ Ehdotettu asetuksen (EY) N:o 974/98 2 artikla.

⁽⁶⁾ Perustamissopimuksen 105 artiklan 2 kohta ja Euroopan keskuspankkijärjestelmän ja Euroopan keskuspankin perussäännön 12.1 artiklan ensimmäinen kohta.

⁽⁷⁾ Asetuksen (EY) N:o 974/98 johdanto-osan 9 perustelukappale.

⁽⁸⁾ Asetuksen (EY) N:o 974/98 johdanto-osan 14 perustelukappale.

⁽⁹⁾ Asetuksen (EY) N:o 974/98 8 artiklan 3 kohta ja sen johdanto-osan 13 perustelukappale.

⁽¹⁰⁾ Asetuksen (EY) N:o 974/98 8 artiklan 4 kohta.

2.2.6. Neljänneksi voidaan viitata kahteen euron käyttöön ottoon siirryttäessä tärkeään periaatteeseen, eli yhdenvertaisen kohtelun periaatteeseen ja helpottamisen periaatteeseen. Yhdenvertaisen kohtelun periaate merkitsee sitä, että euroalueeseen myöhemmin liittyvien jäsenvaltioiden ei tulisi kohdata lisäesteitä, mutta niiden ei tulisi myöskään voida liittyä löysemmin ehdoin. Helpottamisen periaate puolestaan viittaa siihen, että on olemassa tarve olla joustava euroon siirtymistä toteutettaessa. Kun yhdenvertainen kohtelu merkitsee sitä, että myöhemmin liittyvillä jäsenvaltioilla on oikeus käyttää euroon siirtymiseksi kaikkiaan sama enimmäisaika, joka alkuperäisillä osallistuvilla jäsenvaltioilla oli Madridin siirtymissuunnitelman mukaan, niin helpottamisen periaatteen mukaisesti niille tulisi antaa tilaisuus toteuttaa siirtyminen nopeammin, mikäli osoittautuisi, että se olisi mahdollista ja sopivaa. Näin ollen kolmen vuoden enimmäisajan vahvistaminen siirtymäkautta varten olisi sopuisuudessa yhdenvertaisen kohtelun periaatteen kanssa, kun otetaan huomioon alkuperäisiin 11 jäsenvaltioon asetuksen (EY) N:o 974/98 mukaan sovellettava kolmen vuoden siirtymäkausi. Mikäli samalla säädettäisiin mahdollisuudesta lyhentää tätä kolmen vuoden pituista siirtymäkautta, noudatettaisiin myös helpottamisen periaatetta.

2.2.7. Viidenneksi voidaan todeta, että enimmäispituuden vahvistaminen siirtymäkaudelle olisi sopuisuudessa sen lainsäädäntötekniikan kanssa, jota käytetään muiden eri siirtymäsuunnitelmissa merkityksellisten ajanjaksojen määrittelyssä, kuten asteittaisen käytöstäpoiston kauden ja rinnakkaiskäytön ajan määrittelyssä. Ehdotetussa asetuksessa säädetään asteittaiselle käytöstäpoiston kaudelle yhden vuoden pituinen enimmäispituus⁽¹⁾. Asetuksessa (EY) N:o 974/98 vahvistetaan rinnakkaiskäytön ajan enimmäispituudeksi kuusi kuukautta⁽²⁾.

2.2.8. Yhteenvedona voidaan todeta EKP:n katsovan, että kun otetaan huomioon tarve varmistaa uskottavuus sitä menettelyä kohtaan, jolla euro otetaan käyttöön, edistää oikeusvarmuutta ja lisätä tehokkuutta, on olemassa kiistämättömiä sen puolesta puhuvia näkökohtia, ettei ehdotetun asetuksen tekstissä vahvisteta siirtymäkauden enimmäispituudeksi kolmea vuotta pitempää aikaa. Jotta kannustettaisiin vahvistamaan sallittua kolmen vuoden enimmäisaikaa lyhyempiä siirtymäkausia, EKP esittää myös, että ehdotetun asetuksen johdanto-osan perustelukappaleissa todettaisiin selvästi, että siirtymäkauden tulisi olla mahdollisimman lyhyt. Lopuksi todetaan, että sellaisen selvän säännöksen ansiosta, jossa vahvistettaisiin siirtymäkauden enimmäispituus, vältettäisiin jatkokeskustelut asianomaisia jäsenvaltioita koskevien poikkeusten tulevasta kumoamisesta ja tämän jälkeisistä asetukseen (EY) N:o 974/98 tehtävistä muutoksista, ja näin ollen euroon siirtymismenettely olisi paremmin ennakoitavissa.

2.3. Asteittaisen käytöstäpoiston suunnitelma

2.3.1. Yleisesti ottaen EKP ymmärtää syyt, joiden vuoksi big bang –suunnitelma yhdistetään asteittaiseen ja enintään

vuoden kestävään käytöstäpoiston kauteen, jonka kuluessa kansallista valuuttaa voidaan käyttää edelleen tietyissä oikeudellisissa asiakirjoissa, kuten — perustelujen mukaan — laskuissa ja yritysten kirjanpidossa⁽³⁾. Samalla kun voitaisiin kyseenalaistaa se, ovatko laskut ja yritysten kirjanpidot oikeudellisia asiakirjoja ehdotetussa asetuksessa tarkoitettussa merkityksessä, EKP ymmärtää, että asteittaisen käytöstäpoiston kauden käsitteellä on tarkoitus myös mahdollistaa se, että kansallista valuuttayksikköä voidaan käyttää edelleen uusissa oikeudellisissa asiakirjoissa, kuten elektronisia keinoja käyttäen tehdyissä vakiosopimuksissa (esim. autojen vuokraamista koskevilla sopimuksilla).

2.3.2. Vaikka ehdotetun asetuksen perusteluissa todetaan, että asteittaisen käytöstäpoiston kaudella ”kansallista valuuttaa voidaan käyttää euroon siirtymisen jälkeen tietyn rajallisen ajan tietyissä oikeudellisissa asiakirjoissa”⁽⁴⁾, ehdotetun asetuksen säännökset eivät sisällä minkäänlaista rajoitusta siltä osin, minkä tyyppisissä uusissa oikeudellisissa asiakirjoissa voitaisiin edelleen viitata kansalliseen valuuttayksikköön asteittaisen käytöstäpoiston kauden aikana⁽⁵⁾. EKP toteaa, että tämä lähestymistapa antaa huomattavan paljon tilaa joustavuudelle ja toissijaisuudelle jäsenvaltioissa niiden soveltaessa asteittaisen käytöstäpoiston kautta erilaisiin oikeudellisiin asiakirjoihin.

2.3.3. EKP haluaa korostaa, että ehdotetun asetuksen mukaan sellaisten oikeudellisten asiakirjojen nojalla toteutettavat toimet, jotka sisältävät viittauksia kansalliseen valuuttayksikköön asteittaisen käytöstäpoiston kauden aikana, on toteutettava ainoastaan euroyksikköinä⁽⁶⁾. Tämä voi estää osapuolia viittaamasta maksuvälineissä kansallisiin valuuttayksiköihin, koska sellaiset maksuvälineet olisi toteutettava euroyksikkönä asianomaisen kansallisen valuuttayksikön asemesta. Kuitenkin se, että sellaisia maksuvälineitä kuin sekkejä tai maksumääräyksiä määritettäisiin kansallisessa valuuttayksikössä, voisi aiheuttaa ongelmia maksusta vastaaville tahoille, koska niiden täytyisi huolehtia siitä, että kansallinen valuuttayksikkö muunnettaisiin euroyksikköön ennen toimen suorittamista. Koska maksuvälineet voivat lisäksi liikkua niiden jäsenvaltioiden ulkopuolella, jotka soveltavat asteittaisen käytöstäpoiston kautta, toiminnalliselta kannalta on tärkeää sulkea pois se mahdollisuus, että asianomaisen kansallisen valuuttayksikön määräisten maksuvälineiden käyttö ylittää rajat. Tähän voidaan päästä rajoittamalla asteittaisen käytöstäpoiston kautta koskevien säännösten soveltaminen niihin oikeudellisiin asiakirjoihin, joita koskevat toimet toteutetaan asianomaisessa jäsenvaltiossa (esim. vain jäsenvaltiossa, joka soveltaa asteittaisen käytöstäpoiston kautta). Tällaisella lähestymistavalla edistettäisiin joustavuutta asteittaisen käytöstäpoiston kautta koskevia säännöksiä toteutettaessa ja rajoitettaisiin tämä kausi koskemaan kotimaata.

⁽¹⁾ Ehdotettu asetuksen (EY) N:o 974/98 9a artikla.

⁽²⁾ Asetuksen (EY) N:o 974/98 15 artikla. On huomattava, että kaikki 12 olemassa olevaa osallistuvaa jäsenvaltiota lyhensivät rinnakkaiskäytön ajan niin, ettei se ollut kahta kuukautta pitempi.

⁽³⁾ Katso ehdotetun asetuksen perustelut, s. 3.

⁽⁴⁾ Katso ehdotetun asetuksen perustelut, s. 3.

⁽⁵⁾ Ehdotettu asetuksen (EY) N:o 974/98 1 artiklan 1 alakohta ja 9a artikla.

⁽⁶⁾ Ehdotettu asetuksen (EY) N:o 974/98 9a artiklan kolmas virke.

2.3.4. EKP toteaa, että (käteisrahan käyttöönottopäivän jälkeisen enintään vuoden pituisen) asteittaisen käytöstäpoiston kauden ensimmäinen osa on päällekkäinen (enintään kuuden kuukauden pituisen) rinnakkaiskäytön ajan kanssa, jona aikana sekä eurosetelit ja -metallirahat että kansallisen valuuttayksikön määräiset setelit ja metallirahat olisivat laillisina maksuvälineinä sallittuja asianomaisen jäsenvaltion rajojen sisäpuolella⁽¹⁾. EKP toteaa, että säännös, jonka mukaan sellaisten uusien oikeudellisten asiakirjojen nojalla toteutettavat toimet, jotka sisältävät viittauksia vanhaan kansalliseen valuuttayksikköön asteittaisen käytöstäpoiston kauden aikana, on toteutettava euroyksikköinä, on ristiriidassa sen seikan kanssa, että kansallisen valuuttayksikön määräiset setelit ja metallirahat säilyttävät laillisen maksuvälineen aseman alueellisten rajojensa sisällä rinnakkaiskäytön aikana. Tämä ristiriita voidaan poistaa tekemällä ehdotetun asetuksen tekstiin muutos, jonka mukaan edellä mainittua säännöstä sovelletaan, sanotun kuitenkin rajoittamatta asetuksen (EY) N:o 974/98 15 artiklan säännösten (eli rinnakkaiskäytön aikaa koskevien säännösten) soveltamista.

2.4. Euron nimi

2.4.1. EKP toteaa, että yksi jäsenvaltio on tehnyt kielellisen varauksen, joka koskee yhtenäisvaluutan nimen määrittelyä 'euroksi' ehdotetun asetuksen tämän jäsenvaltion kielellä laaditussa kieliversiossa. EKP haluaa tältä osin korostaa, että nimeä 'euro' on käytettävä oikein ja yhdenmukaisella tavalla ehdotetun asetuksen kaikissa kieliversioissa niiden asetuksessa (EY) N:o 974/98 säädettyjen vaatimusten mukaisesti, jotka edellyttävät, että yhtenäisvaluutan nimi on sama kaikilla Euroopan unionin virallisilla kielillä ottaen huomioon olemassa olevat erilaiset aakkoset⁽²⁾. Kuten EKP totesi äskettäin euron käyttöönottoa koskevasta liettualaisesta lakiesityksestä antamassaan lausunnossa⁽³⁾, asetuksen (EY) N:o 974/98 asiassa merkityksellisistä säännöksistä "käy selvästi ilmi, että yhtenäisvaluutan nimi on 'euro' ja että tämän nimen tulisi olla samanlainen kaikilla yhteisön kielillä julkaistuissa säädöksissä — — Yhteisö, jolla on yksinomainen toimivalta raha-asioissa, päättää yksin yhtenäisvaluutan nimen. Koska kyseessä on yhtenäisvaluutta, euron nimen on oltava sama yksikön nominatiivissa kaikilla Euroopan unionin virallisilla kielillä ottaen huomioon olemassa olevat erilaiset aakkoset".

2.4.2. Vastaavasti euroseteleissä, joita EKP on valtuuttanut EKP:n ja osallistuvien jäsenvaltioiden kansalliset keskuspankit laskemaan liikkeeseen 1 päivästä tammikuuta 2002 lähtien, määritellään ainoastaan yhtenäisvaluutan nimi "EUROna" ja "EYPΩna" eli valuutan nimi kirjoitettuna roomalaisilla ja kreikkalaisilla aakkosilla⁽⁴⁾. Oikeusvarmuussyistä EKP suosittelee, että ehdotetun asetuksen

tekstin normatiiviseen osaan sisällytetään säännös, jonka mukaan "euron nimen oikeinkirjoitus on yksikön nominatiivissa sama kaikilla Euroopan unionin virallisilla kielillä ottaen huomioon olemassa olevat erilaiset aakkoset".

2.5. Erityisiä laatimisehdotuksia

EKP esittää lisäksi muutamia erityisiä laatimisehdotuksia.

2.5.1. Ensinnäkin asetus (EY) N:o 974/98 sallii sen, että jokainen jäsenvaltio, joka valitsee Madridissa sovitun kaltaisen siirtymäkauden, voi toteuttaa toimenpiteitä, jotka voivat olla tarpeen, jotta niiden toimintojen laskentayksikkö voidaan muuttaa kansallisesta valuuttayksiköstä euroyksiköksi niillä järjestäytyneillä markkinoilla, joilla käydään kauppaa, harjoitetaan selvitystoimintaa ja toteutetaan suorituksia sijoituspalveluista arvopaperimarkkinoilla 10 päivänä toukokuuta 1993 annetun neuvoston direktiivin 93/22/ETY liitteen B osassa luettelulla rahoitusvälineillä⁽⁵⁾ (jäljempänä sijoituspalveludirektiivi) sekä hyödykkeillä⁽⁶⁾. Kun otetaan huomioon, että sijoituspalveludirektiivi on kumottu rahoitusvälineiden markkinoista annetulla direktiivillä⁽⁷⁾, viittaus sijoituspalveludirektiivin liitteen B osassa luetteluihin rahoitusvälineisiin olisi korvattava viittauksella rahoitusvälineisiin, jotka luettelaaan rahoitusvälineiden markkinoista annetun direktiivin liitteessä I olevassa C osassa; tämä direktiivi sisältää sijoituspalveludirektiiviin verrattuna yksityiskohtaisemman ja pidemmälle kehitetyn luettelon rahoitusvälineistä, mukaan lukien esimerkiksi hyödyke-, luotto- ja sääjohdannaiset.

2.5.2. Toiseksi ehdotetaan, että ehdotettua asetuksen (EY) N:o 974/98 10 artiklan ensimmäistä kohtaa yksinkertaistettaisiin siten, että sen mukaan "EKP ja osallistuvien jäsenvaltioiden kansalliset keskuspankit laskevat liikkeeseen euromääräisiä seteleitä osallistuvissa jäsenmaissa niissä kussakin tapahtuvan käteisrahan käyttöönottopäivästä alkaen".

2.5.3. Kolmanneksi EKP ehdottaa siltä osin kuin ehdotetun asetuksen (EY) N:o 974/98 11 artikla (joka koskee kolmansien maiden, kuten Monacon, San Marinon ja Vatikaanivaltion, liikkeeseen laskemien eurometallirahojen laillisen maksuvälineen asemaa) sisältää hyödyllisen viittauksen "valuuttasuhteista perustamissopimuksen 111 artiklan mukaisesti tehtyjen sopimusten määräy[ksiin]", että ehdotetusta asetuksesta tehtyjen joidenkin kieliversioiden (esim. saksankielisen version) tapaan viittausta perustamissopimuksen 111 artiklaan voitaisiin täsmentää viittaamalla tämän artiklan 3 kohtaan, koska se on ainoa 111 artiklan kohta, jossa viitataan valuuttasuhteita koskeviin sopimuksiin (eli 111 artiklan 3 kohta).

⁽¹⁾ Asetuksen (EY) N:o 974/98 15 artikla.

⁽²⁾ Asetuksen (EY) N:o 974/98 2 artikla ja sen johdanto-osan 2 perustelukappale. Katso myös EKP:n Lietuvas bankasin pyynnöstä euron käyttöönottoa koskevasta lakiehdotuksesta 14 päivänä kesäkuuta 2005 antaman lausunnon CON/2005/21 10 kohtaa.; saatavissa EKP:n verkkosivuilla www.ecb.int.

⁽³⁾ Lausunnon CON/2005/21 10 kohta.

⁽⁴⁾ Euroseteleiden nimellisarvoista, selitelmistä, vaihtamisesta, käytöstä poistamisesta ja seteliäiheiden jäljentämisestä 20 päivänä maaliskuuta 2003 annetun päätöksen EKP/2003/4 1 artiklan 2 kohta (EUVL L 78, 25.3.2003, s. 16).

⁽⁵⁾ EYVL L 141, 11.6.1993, s. 27. Direktiiviä muutettiin viimeksi Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivillä 2002/87/EY (EYVL L 35, 11.2.2003, s. 1).

⁽⁶⁾ Asetuksen (EY) N:o 974/98 8 artiklan 4 kohdan toisen luettelukohtaan a alakohta.

⁽⁷⁾ Rahoitusvälineiden markkinoista sekä neuvoston direktiivien 85/611/ETY ja 93/6/ETY ja Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivin 93/22/ETY kumoamisesta 21 päivänä huhtikuuta 2004 annettu Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivi 2004/39/EY (EUVL L 145, 30.4.2004, s. 1).

2.5.4. Neljänneksi ehdotetun pankkien velvollisuuden osalta vaihtaa asiakkaidensa kansalliset setelit ja metallirahat euroseteleiksi ja –metallirahoiksi maksutta tiettyyn enimmäismäärään saakka ehdotetun asetuksen (EY) N:o 974/98 15 artiklan 3 kohdan mukaisesti, EKP toteaa, että puhtaasti lainlaatumisen kannalta käsite ”luottolaitokset” on käsite, jota yleensä käytetään kuvaamaan pankkeja sekä perustamissopimuksen että johdetun yhteisön oikeuden mukaan. Jos viittaus ”pankkeihin” korvataan viittauksella ”luottolaitoksiin”, sellaisena kuin ne määritellään konsolidoidussa pankkidirektiivissä, on tämän vuoksi otettava huomioon se, että jotkut tämän direktiivin soveltamisalaa kuuluvat ”luottolaitokset” eivät ole tekemisissä käteisrahaa koskevien toimintojen kanssa (esim. sähköisen rahan liikkeeseenlaskijat⁽¹⁾), kun taas toiset, jotka jäävät direktiivin soveltamisalan ulkopuolelle (esim. postisiirtoa harjoittavat laitokset), ovat osoittautuneet menneisyydessä euroa käyttöön otettaessa tärkeiksi.

Edellä esitetyn perusteella olisi syytä jättää asianomaisille jäsenvaltioille tietty harkintavalta niiden muiden laitosten määrittämisen osalta, joiden täytyisi kuulua sen velvollisuuden piiriin, joka koskee seteleiden ja kolikoiden vaihtamista maksutta.

2.6. Muutosehdotukset

2.6.1. Tämän lausunnon liitteessä esitetään edellä esitetyistä suosituksista aiheutuvat muutosehdotukset ehdotettuun asetukseen.

Annettu Frankfurt am Mainissa 1 päivänä joulukuuta 2005.

Jean-Claude TRICHET

EKP:n puheenjohtaja

⁽¹⁾ Luottolaitosten liiketoiminnan aloittamisesta ja harjoittamisesta 20 päivänä maaliskuuta 2000 annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivin 2000/12/EY 1 artiklan 1 kohta ja 2 artiklan 3 kohta (EYVL L 126, 26.5.2000, s. 1). Direktiiviä muutettiin viimeksi direktiivillä 2005/1/EY (EUVL L 79, 24.3.2005, s. 9).

LIITE

Muutosehdotukset

Komission ehdottama teksti ⁽¹⁾	EKP:n ehdottamat muutokset ⁽²⁾
1. muutos Ehdotetun asetuksen johdanto-osan perustelukappaleet	
[Ei ehdotusta]	Euron nimen oikeinkirjoituksen tulisi olla sama yksikön nominatiivissa kaikilla Euroopan unionin virallisilla kielillä sen yhtenäisyyden säilyttämiseksi selvänä.
Perustelu — katso lausunnon 2.4.1 ja 2.4.2 kohta	
2. muutos Ehdotetun asetuksen johdanto-osan 4 perustelukappale	
Jotta euroon siirtyminen tapahtuisi sujuvasti, asetuksessa (EY) N:o 974/98 säädetään pakollisesta siirtymäkaudesta, joka alkaa osallistuvien jäsenvaltioiden valuuttojen korvaamisesta eurolla ja päättyy euroseteleiden ja –metallirahojen käyttöönottoon.	Jotta euroon siirtyminen tapahtuisi sujuvasti, asetuksessa (EY) N:o 974/98 säädetään pakollisesta siirtymäkaudesta, joka alkaa osallistuvien jäsenvaltioiden valuuttojen korvaamisesta eurolla ja päättyy euroseteleiden ja –metallirahojen käyttöönottoon. Kun otetaan huomioon, että eurosetelit ja –metallirahat ovat laajalti yleisön saatavilla, sellaisen siirtymäkauden tulisi tulevaisuudessa olla mahdollisimman lyhyt.
Perustelu — katso lausunnon 2.2.1-2.2.8 kohta	
3. muutos Ehdotettu asetuksen (EY) N:o 974/98 1 artikla	
[Ei ehdotusta]	’big bang –suunnitelmalla’ tarkoitetaan yksivaiheista euron käyttöönottoa, siten että euron käyttöönottopäivä on sama kuin käteisrahan käyttöönottopäivä.
Perustelu — katso lausunnon 2.1.4 kohta	
4. muutos Ehdotettu asetuksen (EY) N:o 974/98 1 artiklan h alakohta	
’siirtymäkaudella’ ajanjaksoa, joka alkaa euron käyttöönottopäivänä klo 00.00 ja päättyy käteisrahan käyttöönottopäivänä klo 00.00,	’siirtymäkaudella’ enintään kolmen vuoden pituista ajanjaksoa, joka alkaa euron käyttöönottopäivänä klo 00.00 ja päättyy käteisrahan käyttöönottopäivänä klo 00.00,
Perustelu — katso lausunnon 2.2.1-2.2.8 kohta	

Komission ehdottama teksti ⁽¹⁾	EKP:n ehdottamat muutokset ⁽²⁾
---	---

5. muutos

Ehdotettu asetuksen (EY) N:o 974/98 1a artikla

<p>Euron käyttöönottopäivä, käteisrahan käyttöönottopäivä ja mahdollinen asteittaisen käytöstäpoiston kausi on esitetty kunkin osallistuvan jäsenvaltion osalta liitteessä.</p>	<p>Kukin osallistuva jäsenvaltio hyväksyy euron noudatetaan joko siirtymäkauden sisältävää suunnitelmaa tai big bang –siirtymäsuunnitelmaa taikka big bang –siirtymäsuunnitelmaa, johon on yhdistetty asteittaisen käytöstäpoiston kausi. Euron käyttöönottopäivä, käteisrahan käyttöönottopäivä ja mahdollisen asteittaisen käytöstäpoiston kauden päätymispäivä on esitetty kunkin osallistuvan jäsenvaltion osalta tämän asetuksen liitteessä.</p>
---	--

Perustelu — katso lausunnon 2.1.3 kohta

6. muutos

Ehdotettu asetuksen (EY) N:o 974/98 2 artikla

<p>Osallistuvien jäsenvaltioiden valuutta on euron käyttöönotopäivästä alkaen euro. Valuuttayksikkö on yksi euro. Yksi euro jakautuu sataan senttiin.</p>	<p>Osallistuvien jäsenvaltioiden valuutta on euron käyttöönotopäivästä alkaen euro. Valuuttayksikkö on yksi euro. Yksi euro jakautuu sataan senttiin. Euron nimen oikeinkirjoitus on yksikön nominatiivissa sama kaikilla Euroopan unionin virallisilla kielillä ottaen huomioon olemassa olevat erilaiset aakkoset.</p>
---	---

Perustelu — katso lausunnon 2.4.1 ja 2.4.2 kohta

7. muutos

Asetuksen (EY) N:o 974/98 8 artikla (ehdotetussa asetuksessa ei ehdoteta tältä osin muutosta)

<p>4. Huolimatta 1 kohdan säännöksistä kukin osallistuva jäsenvaltio voi toteuttaa toimenpiteitä, jotka voivat olla tarpeen</p> <p>— [...],</p> <p>— jotta seuraavien toimintojen laskentayksikkö voidaan muuttaa kansallisesta valuuttayksiköstä euroyksiköksi:</p> <p>a) järjestäytyneet markkinat, joilla käydään kauppaa, harjoitetaan selvitystoimintaa ja toteutetaan suorituksia <i>sijoituspalveluista arvopaperimarkkinoilla 10 päivänä toukokuuta 1993 annetun neuvoston direktiivin 93/22/ETY liitteen B osassa luetelluilla rahoitusvälineillä</i> sekä hyödykkeillä, ja</p> <p>b) järjestelmät, joissa säännöllisesti käydään kauppaa, harjoitetaan selvitystoimintaa ja toteutetaan suorituksia.</p>	<p>4. Huolimatta 1 kohdan säännöksistä kukin osallistuva jäsenvaltio voi toteuttaa toimenpiteitä, jotka voivat olla tarpeen</p> <p>— [...],</p> <p>— jotta seuraavien toimintojen laskentayksikkö voidaan muuttaa kansallisesta valuuttayksiköstä euroyksiköksi:</p> <p>a) järjestäytyneet markkinat, joilla käydään kauppaa, harjoitetaan selvitystoimintaa ja toteutetaan suorituksia rahoitusvälineiden markkinoista sekä neuvoston direktiivien 85/611/ETY ja 93/6/ETY ja Euroopan parlamentti ja neuvoston direktiivin 2000/12/EY muuttamisesta ja neuvoston direktiivin 93/22/ETY kumoamisesta 21 päivänä huhtikuuta 2004 annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivin 2004/39/EY liitteessä I olevassa C osassa luetelluilla rahoitusvälineillä sekä hyödykkeillä, ja</p> <p>b) järjestelmät, joissa säännöllisesti käydään kauppaa, harjoitetaan selvitystoimintaa ja toteutetaan suorituksia.</p>
--	--

Perustelu — katso lausunnon 2.5.1 kohta

Komission ehdottama teksti ⁽¹⁾	EKP:n ehdottamat muutokset ⁽²⁾
8. muutos	
Ehdotettu asetuksen (EY) N:o 974/98 9a artiklan ensimmäisen kohdan kolmas virke	
Näiden oikeudellisten asiakirjojen nojalla toteutettavat toimet toteutetaan ainoastaan euroyksikkönä.	Näiden oikeudellisten asiakirjojen nojalla toteutettavat toimet toteutetaan ainoastaan euroyksikkönä, sanotun kuitenkaan rajoittamatta 15 artiklan soveltamista.
<i>Perustelu — katso lausunnon 2.3.4 kohta</i>	
9. muutos	
Ehdotettu asetuksen (EY) N:o 974/98 10 artiklan ensimmäinen kohta	
EKP laskee euromääräisiä seteleitä liikkeeseen 1 päivästä tammikuuta 2002. Osallistuvien jäsenvaltioiden keskuspankit laskevat liikkeeseen euromääräisiä seteleitä <i>kunkin jäsenvaltion päättämästä käteisrahan käyttöönottopäivästä alkaen.</i>	EKP ja osallistuvien jäsenvaltioiden kansalliset keskuspankit laskevat liikkeeseen euromääräisiä seteleitä osallistuvissa jäsenmaissa niissä kussakin tapahtuvan käteisrahan käyttöönottopäivästä alkaen.
<i>Perustelu — katso lausunnon 2.5.2 kohta</i>	
10. muutos	
Ehdotettu asetuksen (EY) N:o 974/98 11 artiklan toinen virke	
[...] Rajoittamatta 15 artiklan säännösten ja valuuttasuhteista perustamissopimuksen 111 artiklan mukaisesti tehtyjen sopimusten määräysten soveltamista nämä metallirahat ovat ainoat metallirahat, joilla on laillisen maksuväliseen asema osallistuvissa jäsenvaltioissa. [...]	[...] Rajoittamatta 15 artiklan säännösten ja valuuttasuhteista perustamissopimuksen 111 artiklan 3 kohdan mukaisesti tehtyjen sopimusten määräysten soveltamista nämä metallirahat ovat ainoat metallirahat, joilla on laillisen maksuväliseen asema osallistuvissa jäsenvaltioissa. [...]
<i>Perustelu — katso lausunnon 2.5.3 kohta</i>	
<p>(¹) Kursiivi itse tekstissä osoittaa EKP:n poistettavaksi ehdottaman tekstin osan.</p> <p>(²) Lihavointi itse tekstissä osoittaa EKP:n ehdottaman uuden tekstin.</p>	